

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Приймальна комісія

Олексій НЕСТУЛЯ
29 травня 2026 р.

ПРОГРАМА
співбесіди з української мови

для осіб зі спеціальними умовами участі у конкурсному відборі за ступенем «бакалавр»

Рекомендовано до затвердження
на засіданні приймальної комісії
протокол № 5 від 29 травня 2026 р.
Відповідальний секретар
приймальної комісії

 Денис МИРОНОВ

Упорядник: **Бобух Н.М.**, – завідувачка кафедри української, іноземних мов та перекладу, д. філол. н., професор

Рецензенти: **Шевченко Т. В.** – к. філол. н., доц. кафедри української мови Дніпровського університету імені Олеся Гончара;

Іщенко В. Л., – к. філол. н., доц., завідувачка кафедри ділової іноземної мови Полтавського університету економіки і торгівлі.

Розглянуто на засіданні кафедри
української, іноземних мов та
перекладу
протокол № від травня 2026 р.
Зав. кафедри Надія БОБУХ

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Програма співбесіди з української мови.....	6
3. Критерії оцінювання співбесіди з української мови.....	11
4. Список рекомендованої літератури.....	13
5. Електронні джерела.....	13

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди з української мови укладена для перевірки знань, умінь і навичок вступників на основі ПЗСО, НРК5 до Полтавського університету економіки і торгівлі для осіб зі спеціальними умовами участі в конкурсному відборі за ступенями молодшого бакалавра/бакалавра відповідно до вимог, які висуваються до претендентів на навчання в закладах вищої освіти.

Основним критерієм для зарахування на навчання є знання вступника та його спроможність навчатися у вищому навчальному закладі. Саме для виявлення рівня знань абітурієнта приймальна комісія проводить співбесіду з української мови.

Програма співбесіди з української мови під час прийому на навчання за ступенем бакалавра укладена відповідно до чинної програми ЗНО з української мови, затвердженої наказом МОН України № 696 від 26.06.2018 р. За своїм змістом завдання охоплюють усі розділи сучасної української мови.

Готуючись до співбесіди, слід користуватися програмами, підручниками та посібниками, затвердженими Міністерством освіти і науки України. На підставі цих програм складено перелік завдань для співбесіди.

Мета співбесіди полягає у визначенні рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок абітурієнта з української мови, необхідних для опанування освітніх компонентів за програмою підготовки фахівця освітнього ступеня молодший бакалавр/бакалавр.

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників:

- для успішного засвоєння освітньо-професійної програми молодшого бакалавра/бакалавра вступники повинні мати середню освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями й навичками з навчальних дисциплін професійного спрямування;
- вільне володіння державною мовою.

Умови співбесіди з української мови:

- на співбесіді абітурієнтові пропонують 3 питання;
- для підготовки до співбесіди абітурієнту передбачено 30 хвилин;
- для відповіді – 15–20 хвилин;

– на додаткові (уточнювальні) запитання – до 10 хвилин.

Співбесіда з української мови проводиться не менше ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова предметної комісії згідно з розкладом у день вступного випробування. Під час співбесіди вступникам ставлять не менше трьох запитань з української мови. Члени екзаменаційної комісії відзначають правильність відповідей в аркуші співбесіди, який після закінчення вступного випробування підписують члени відповідної комісії. На аркушах не допускаються будь-які умовні позначки, які б розкривали авторство роботи.

Перескладання співбесіди не дозволяється. Під час проведення вступного випробування забороняється користуватися електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

РОЗДІЛ I ФОНЕТИКА. ГРАФІКА. ОРФОЕПІЯ. ОРФОГРАФІЯ

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо,ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і діеприкметниках, *не* з різними частинами мови.

РОЗДІЛ II ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

РОЗДІЛ III БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

РОЗДІЛ ІV МОРФОЛОГІЯ

4.1. Іменник

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників.

4.2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

4.3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

4.4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

4.5. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів І та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Способи дієслів. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення,

морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

4.6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

4.7. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток.

4.8. Вигук

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

РОЗДІЛ V СИНТАКСИС

5.1. Словосполучення

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

5.2. Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним

забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

5.2.1. Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

5.2.3. Односкладні речення

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

5.2.4. Просте ускладнене речення

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертаннями. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки: непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

5.2.5. Складне речення

Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне речення

Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення

Складнопідрядне речення: його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

РОЗДІЛ VI СТИЛІСТИКА

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

РОЗДІЛ VII РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки, тексту: зв'язність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за 200-бальною шкалою. При цьому використовують такі критерії:

180-200 балів	Абітурієнт дав правильну, вичерпну відповідь на всі поставлені запитання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату й спеціальної літератури, переконливо аргументував власну відповідь. Вступник грамотно й логічно послідовно виклав свої знання; виявив уміння ілюструвати теоретичні положення конкретними прикладами; відповідав самостійно (без навідних запитань викладача). Можливі одна-дві неточності в розкритті другорядних питань або в судженнях, які абітурієнт легко виправив після зауваження викладача.
160-179 балів	Абітурієнт загалом відповів на поставлені запитання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєві помилки під час відповіді, які виправив після зауваження викладача, та поодинокі неточності в послідовності викладання теоретичного матеріалу й мовленнєвому оформленні.
140-159 балів	Абітурієнт отримує за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Вступник виявив знання й розуміння основних положень конкретної теми, але виклав матеріал не досить повно й припустив помилки у формулюванні правил.
120-139 балів	Абітурієнт дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, виявив задовільні знання літературних джерел. Вступник продемонстрував знання й розуміння основних положень з конкретної теми, але виклав матеріал не досить повно й припустив помилки у формулюванні правил. Під час відповіді непереконливо обґрунтував свої помилки, відчув труднощі під час добору прикладів, виклав матеріал непослідовно, припустив помилки в мовленнєвому оформленні.

100-119 балів	Абітурієнт виявив неповне знання програмного матеріалу, але рівень знань відповідає мінімальним критеріям оцінювання.
до 99 балів	Абітурієнт дав неправильну відповідь, виявив незадовільні знання понятійного апарату й спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. Українська мова. Тестові завдання у форматі НМТ 2023. Видавництво : Ранок, 2023.
2. Авраменко О. НМТ 2024. Українська мова. Тестові завдання 10 варіантів у форматі НМТ. Видавництво : Талант, 2023.
3. Білецька О., Шумка М. Українська мова : комплексна підготовка до ЗНО/НМТ 2024. Видавництво : Підручники і посібники, 2023.
4. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. К. Г. Городенської. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017.
5. Зубков Микола. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Київ : Арій, 2020.
6. Погиба Л. Г., Голіченко Л. М., Кавера Н. В., Житар І. В. Культура української мови та практична стилістика. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 198 с.
7. Стилiстика української мови : навч.-метод. посiб. / [упорядники: А. С. Попович, Л. М. Марчук ; за ред. А. С. Попович]. Кам'янець-Подiльський : Кам'янець-Подiльський нацiональний унiверситет iменi Iвана Огiєнка, 2017. 172 с.
8. Український правопис. Київ : Наукова думка, 2020.

ЕЛЕКТРОННІ ДЖЕРЕЛА

1. Конспекти для підготовки до ЗНО з української мови та літератури. URL: <http://vneshkoly.com.ua/zno-menu/konspekty-zno-menu/396-konspekt-podgotovki-k-ukrainskomu-yazyky.html>
2. Програма ЗНО з української мови. URL: <https://testportal.gov.ua/programe/>
3. Тести ЗНО онлайн з предмета «Українська мова і література» URL: <https://zno.osvita.ua/ukrainian/>